

*Чернецька О.В.**

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ДО ЕНЕРГЕТИЧНОГО РИНКУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Багато десятиліть твердження про недоторканність природних монополій у енергопостачанні вважався непорушним. Проте в процесі детального аналізу стає очевидним, що базою для всіх сучасних реформ у енергетиці є те, що конкуренція як властивий економічній системі принцип найбільш придатна для проведення структурних реформ.

Значним кроком до підвищення конкурентоспроможності українського енергетичного ринку стало приєднання 24 вересня 2010 року України до організації Енергетичного Співтовариства. Відповідний протокол був підписаний в Скоп'є міністром палива і енергетики України Юрієм Бойком і міністром економіки Македонії Фатміром Бесимі в рамках 8 засідання Ради ЄС.

Рада міністрів ЄС схвалила вступ України і Молдови до цієї організації в грудні 2009 року. Разом з тим, для остаточного завершення процедури вступу сторони повинні були прийняти закон про газ, який би відповідав правилам ЄС. Остаточним кроком процедури вступу буде ратифікація протоколу Верховною Радою України.

У липні 2010 року Україна виконала вимогу фінансування модернізації ГТС - ухвалення закону про лібералізацію газового ринку, тим самим виконавши основну умову приєднання до Енергетичного Співтовариства. (Закон України «Про засади функціонування ринку природного газу» від 8 липня 2010 року N 2467-VI).

Європейське Енергетичне Співтовариство створили 1 червня 2006 року з метою поширення досвіду внутрішнього енергетичного ринку ЄС на країни Східної Європи та сприяння залученню інвестицій в енергетичну галузь країн-учасниць угоди. Воно також здійснює свою діяльність на засадах лібералізації енергетичних ринків та імплементації законодавства ЄС у сферах електроенергії, газу, доквілля та відновлюваної енергії. На сьогодні до Співтовариства входять 27 країн Євросоюзу та Балканського регіону.

Приєднання України до європейського Енергетичного співтовариства сприятиме залученню інвестицій в українську енергетику, а також відкриє для українських компаній доступ на європейський енергетичний ринок. Це посилить безпеку поставок та дасть можливість вітчизняним енергетичним компаніям вести переговори з європейськими партнерами на рівні та в одному правовому полі.

Вступ до Енергетичного співтовариства означає передусім формування спільного ринку та безпеку енергопостачання. Це має значення і для інвестиційного клімату.

Секретаріат Енергетичного співтовариства вже збирає заявки щодо інвестицій до енергетичної галузі України, вартість яких сягнула кількох мільярдів євро.

Слід зазначити, що розширення Енергетичного Співтовариства за рахунок України вигідне і європейським державам: адже це означатиме більш надійний транзит газу до Західної Європи.

Для забезпечення інтенсивного розвитку енергетичного комплексу України вкрай важливим є розвиток транскордонного співробітництва в даній сфері.

* здобувач кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: проф. Філіпенко А.С.

На сьогодні серед транскордонних проектів в енергетичній сфері можна виокремити наступні.

1. Транскордонне співробітництво з будівництва і модернізації газопроводів. Проект «Будівництво газопроводу високого тиску «Сороки-Ямпіль», бюджет якого складає 8,2 млн. грн. відібрано Міжвідомчою робочою групою з підготовки рекомендацій для складання переліку проектів транскордонного співробітництва, створеної при Мінекономіки для фінансування у 2009 році в рамках Держаної програми розвитку транскордонного співробітництва. Крім того, вищезгаданий проект підтримала НАК «Нафтогаз України». На сьогоднішній день підготовлено бюджетний запит проекту і надіслано на адреси Міністерства з питань житлово-комунального господарства України та НАК «Нафтогаз України» з метою фінансування вищезгаданого проекту в рамках субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на заходи з енергозбереження.

2. Транскордонне співробітництво з розвитку нетрадиційних джерел енергії. Спільний українсько-польський проект із запровадження відновлювальних джерел енергії, який охоплює Люблінське воєводство та Волинську область, має за мету використання відходів деревообробної промисловості для виробництва пелет (брикетів з відходів деревини), вирощування енергетичної лози, збільшення площ під посіви ріпаку, виробництво біодизеля, біогазу, а також запровадження нового енергоощадного обладнання. Енергетична цінність біопалива досить висока. Воно відповідає євростандартам, користується попитом за кордоном.

3. Транскордонне співробітництво із запровадження енергоощадних технологій. У Сумській області здійснюється реалізація польсько-українського проекту «Впровадження енергоощадних технологій для регіональних органів влади». У рамках проекту модернізують об'єкти соціальної сфери.

4. Транскордонне співробітництво в галузі електроенергетики. Першим практичним кроком у напрямі інтеграції українських енергетичних мереж в європейську систему було створення від'єданого від української енергетичної мережі так званого «Бурштинського острова» у західній частині України, що включає в себе 2 теплових та 1 гідроелектростанцію загальною потужністю 1,8 ГВт та лінії 220-750 кВ до Угорщини, Словаччини та Румунії. Система «Бурштинського острова» модернізована згідно вимог UCTE (Європейське об'єднання з координації передачі електроенергії). Синхронізація відбулась у липні 2002 року та після одного року успішної випробувальної роботи у вересні 2003 року UCTE затвердило постійне синхронізоване з'єднання. Крім того, Європейська Комісія ініціює допомогу Україні в поступовому приєднанні до транс-європейських електроенергетичних мереж.

Таким чином, поглиблення інтеграції до Європейського Союзу в енергетичній сфері, вдосконалення нормативно-правової бази, залучення приватних інвестицій та використання кредитних інструментів надзвичайно ефективно сприятиме розвитку енергетичної сфери економіки України зокрема, та економічної ситуації – в цілому.

Можливість доступу до європейських технологій та впровадження європейських стандартів гармонічно проєволюціонує в інтенсивний розвиток енергозберігаючих технологій та підвищення конкурентоспроможності енергетичного сектору української економіки.